

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Lengnick :
Om genealogiske
Undersøgelser.
1842.

Om
Genealogiske Undersøgelser
som og
Kirkebøger, Legater o. s. v.,

af
J. C. L. Tegnisk,
Capitain og Kgl. Fuldmægtig.

Kjøbenhavn 1842.
Trykt i P. N. Jørgensens Bogtrykkeri.

Grunden til at Mange have gjort Optegnelser i deres Familie kan vel stundom søges i en tilsvarende Grad af Ahnestolthed, og denne har muligens foranlediget, at vi have et langt større Antal adelige end borgerlige Stamtavler*). Ingen vil imidlertid med Rette kunne dable den Skik, at gjøre slige Optegnelser for Eftertiden, som derefter kan benytte og fortsætte dem, og vi have ofte Aarsag til at beklage den Ligegyldighed, Borgerlige have vist for at conservere Mindet om Forfædrene. Følgen heraf er, at man i mangfoldige Familier ikke husker længer end til Bedsteforældrene, saa at hele Slægter forsvinde navn- og mindelse; eller og maa man uisommeligen lede sig frem igjennem Kirkebøger og gamle Papiere, for at efterspore de glemte, ofte uerstattelige Led af den ældre Tids Slægtfølger.

Slægtsregistre, især naar de tillige indeholde Beretning om Enkeltes Levnets-Umskændigheder, ere ofte af Bigtighed for Historikeren; thi jo dybere han trænger ind i de forbigangne Tiders Liv og Færd,

*) De adelige Slægters Forbindelse med Landets vigtigste Grundeierdomme, deres historiske Betydning og den deraf følgende større Lethed at skaffe sig Kundskab om disse Slægter og deres indbyrdes Sammenhæng har dog maaskee virket det Allermeste hertil; men Afsættelsen har vistnok haft megen Indflydelse paa adelige Stamtavler.

desto mere kommer han til at føle Trang til ligesom at gjøre et nærmere personligt Bekjendtskab med de Mennesker, som dengang virkede, til at spørge efter deres Livsforhold og Forbindelser. Det var derfor saare ønskeligt, om Hver for sig optegnede sit Slægtskab, saavidt han kan naae tilbage med en sikker Erindring, og ligeledes den hele nulevende Familie. Disse Optegnelser burde omhyggeligen bevares og fortsættes, og Afskrifter sendes til saadanne Steder, hvor Slægtregistrene kunne samles og af Kyndige bringes i indbyrdes Forbindelse. Alt forfatte Stamtavler fra først af eller samle Bidrag til dem, kræver ikke særdeles Kundskaber og koster ikke stort Hovedbrud, da man slet og ret nedskriver, hvad man selv veed og kan indsamle hos sine Slægtninge. Mange synes vel, at deres Familier ere for uansete og ubekjendte og mene derfor, at Arbeidet er overflødigt; men deri tager man ofte Feil; thi af en uanset Familie kunne med Tiden store Mænd fremstaae; den kan, uden at Vedkommende selv vide af det, indeholde savnede Led eller Grene af mere ansete Familier og muligen danne historiske Forbindelser, som ikke ere uden Interesse. Desuden maae Mange her virke, for at Noget kan udrettes; det Vigtige kommer frem blandt det Uvigtige; men hvad der er vigtigt, er ofte skjult, indtil det viser sig ved Sammenstilling af flere Slægtregistre. De islandske Bønder have i denne Henseende givet et skjønt Exempel.

Der gives imidlertid en Omstændighed, der kan gjøre det til et meget lønnende Arbeide, at samle sin Families Stamtavle og sende den til Mænd, som ere kyndige i dette Fag — Genealoger — for at de kunne sammenholde den med andre Stamtavler og muligen finde Forbindelser imellem dem. Der

gives nemlig mangfoldige Legater, som ere stiftede til forskjellige Tider og af forskjellige Personer, med den Bestemmelse, at Medlemmer af Familien skulle være berettigede fremfor alle Andre til at nyde godt af Renterne og saaledes oppebære visse Indtægter eller have andre Fordele (Pladser i milde Stiftelser o. s. v.). De nærmest berettigede Led og Grene pleie da nogenledes at holde deres Slægtregister i Orden (thi Fordeel er en meget vigtig Drivefjeder til at holde Stamtavler, det være sig over Mennesker eller Dyr); men naar engang Touren kunde komme til de fjernere Beslægtede, som ofte bære et ganske andet Navn end Stifterens Hovedlinie, saa vise Forsømmelighedens Følger sig kun altfor ofte, idet de Berettigede ikke engang vide af deres Ret at sige, eller, naar de have nogen Formodning derom, dog enten slet ikke eller kun med megen Vanskelighed kunne opdrive Beviser for deres Ret. Saaledes have Mangfoldige mistet og miste den Dag idag, hvad der med Ret tilkom dem. Det er endnu Tid, idetmindste for Mange, at raade Bod herpaa og komme til Rettigheder for dem og Deres, som de maaskee aldrig have drømt om.

Genealogien, uanset dens uvurdeerlige Nytte og ene betragtet fra dens interessante Side, synes allerede derfor at maatte beredes al takkelig Velvillie hos enhver dannet Familie, og dens Dyrkere at fortjene Assistance.

Korinden jeg omtaler, hvorledes for Tiden de fleste Familier, jeg hertillands har henvendt mig til, paaafsjøne Genealogernes Virksomhed, skal jeg i saa Træk sildre Maaderne, paa hvilke jeg har samlet

genealogiske Oplysninger, og derved vil man letteligen komme til det Resultat: at Samlinger i det Store ikke uden megen Møie kunne finde Sted.

Naar jeg begyndte en Families Stamtafle benyttede jeg naturligtviis, hvad denne Familie muligt allerede havde optegnet (i Form af Stamtræer, i Bibles, Psalmebøger eller lignende Noticer) eller og hvad, efter steet Anmodning, skriftligt eller mundtligt meddelees.

Det saaledes Opgivne maatte da enten undersøges lige fra de angivne Stamforældre eller blot ordnes og suppleres for en yngre Tidssalder. Er det Genealogen selv eller vedkommende Familie om at gjøre, at de leverede Materialier for en ældre Periode blive særdeles nøiagtigen undersøgte, gjør man vel i at ansee det Givne som en Ledetraad og derefter undersøge Rødderne. Men har hverken Genealogen eller Familien Grund til at tvivle om det Opgivnes Rigtighed, forsaavidt de ældre Data angaaer, da tages fat paa Suppleringen, der maaskee af Ukyndige ansees for et saare let eller dog ikke meget besværligt Arbeide; men da Slægterne, især naar Familien er stor, ialmindelighed betydeligt formere sig for hvert 20 à 25 Aar fremad, kan eet saadant Tidrum staafe Genealogen langt større Møie, end Optegnelsen af flere ældre Generationer har medført.

Imidlertid begyndes ikke altid med en ældre Generation. Tilfældet kan vel existere, at den nulevende Slægt er aldeles uvidende om sine Forfædre. En saadan Undersøgelse medfører da en langt betydeligere Umag, end naar det Mødsatte finder Sted. Naar Forældrene f. Ex. tidligt ere døde bort

fra Børnene og disse ere opdragne af Fremmede, kan det blive vanskeligt nok, at komme paa det rette Spor og da fortsætte Arbeidet tilbage i Tiden.

Hvad der, i hvilket som helst Tilfælde, bliver af Bigtighed for Genealogen, er at undersøge, naar og hvor Enhver er født, døbt, viet, jordet.

Om enkelte — især adelige — Familier gives vel trykte eller skrevne Genealogier; men sjældent ere de saa exacte, som Genealogen ønsker det, og naar slige Stamtavler — som oftest — mangle Klarstal m. v., kan visse saadanne løse Opgaver ikke fortjene synderlig Tillid. Findes af og til et Klarstal, kan man undertiden strax opdage Urigtigheder i det Hele. Er det nu Genealogens Diemed, at levere et paalideligt Arbeide, maa han paatage sig det majsommelige Hverv, at udgrandske hvad der bør udstryges paa slige Stamtavler, som og hvad der maaskee bør sættes istedet. Hertil udfordres for Genealogen ex professo, næst Kundskab om, hvad der muligen tidligere er optegnet eller trykt om saadanne Familier — hvilken Kundskab i sin fulde Udstrækning ingen Enkelt kan besidde — Kjendskab til ad den hensigtsmæssigste og korteste Wei at forstafte sig paalidelige Oplysninger.

Genealogens bedste Hjælpemidler ere upaatvivleligen: 1. Daabs-*) Vielses- og Begravelses-Proto-

*) Med Hensyn til Daabsprotocollen, da er det meget vigtigt, at undersøge Daabsvidnerne; de give hyppelige Bink om Slægtskabet, der andetsteds ofte vanskeligen erhvdes. Dette har især været Tilfældet, hvor Moderens Navn blot angiver Faderens Fornavn f. Ex. Sørensbatter. Af hvem er hun en Datter? — af en Søren; hvo er

coller*); men da disse — hvorom siden mere — ofte for et vist Tidrum savnes, maa han hentye til: 2. Capel-Protocoller. 3. Epitaphier. 4. Liigstene**), hvor saadanne findes. 5. Liigtaler. 6. Døds- Anmeldelser. 7. Avertissementer i lignende Anledning f. Ex. Liigvers eller om Daab, Vielse og Dødsfald. 8. Proclamata. 9. Biographier. 10. Necrologer. 11. Skoleprotocoller. 12. Skifteprotocoller. 13. Registrerings Forretninger. 14. Samfrændeskiftebreve. 15. Overformynderi- (Bærgemaals-) Bøger. 16. Universiteternes Examen-Protocoller. 17. Petita om Afgang til Examina***). 18. Litteratur-Lexica. 19. An-

denne? Dette sees jævnlig af Fadderne, naar Barnets Morfader, Mormoder, Morbroder o. s. v. have været Vidner ved Daaben. Min knappe Tid har sjældent tilladt mig at søge paa andet end Mænds Navne og mine mange Excerpter af en betydelig Deel af Stadens Kirkebøger vidne noksom om, hvor uoverkommeligt et større Arbejde vilde være for enkelt Mand. Under andre Vilkaar vilde jeg have meget Mere om Spindelinierne.

- *) Begravelses-Protocollerne angive ofte Faderen eller Moderen til den Afbøde, samt Sidstes Alder. Vel hændes det, at den angivne Alder ei svarer til den virkelige; men jevntlig giver den en god Veiledning, uagtet det kan være uvist i hvilket af de Aar Vedkommende er født.
- **) Liigstene give undertiden særdeles god Oplysning. Det burde derfor være en Pligt for vedkommende Kirkebetjent, hvor ved Anbringelse af hvilket som helst Monument med Indskrift, i en dertil indrettet Protocol at indføre en nøjagtig Copi af Inscriptionen, naar den angiver Navne, Stilling, Fødselsaar, m. m., der vedkommer Slægtstabet.
- ***) I henseende til Petita, hvori jevntlig er omtalt Forældre, Fødsels- og Alder o. s. v., har jeg forgjæves henvendt mig til Personer ved Universitetet, hvor jeg fik det Svar, at hvad af slige Sager end var tilfede, for Tiden er uordnet

søgninger om Embede. 20. Ansøgninger om Familie-Legater og deslige. 21. Lignende om Gratificationer. 22. Slægtstabs-Documenter i Enkekasser, Liigkasser, Livrenteselskaber. 23. Pante- og Skjøde-Protocol-ler, der alle kunne give Binf. Ogsaa i Frimurerlogen's Archiv findes vel en og anden god Slægtstabs Oplysning af de i Ordenen Optagne, naar de eftersøgte Personer have været i den Stilling, at der paa slige Steder burde findes nogen Underretning om dem. 24. Fremdeles de Levnetsløb, der findes i Ordenscapitlet og 25. De, der indgives til Bisppe-Archiverne. 26. Skoleprogrammer, Statscalendere m. fl. Jeg antager, at en Vaccinations-Attest, om endog kun Faderens Navn o. s. v., samt Barnets Alder, (omtrentlig) derpaa er angivet, maa kunne være Genealogen af Bigtighed, ja vel endog, naar Døbeseddel ei kan staffles, maa kunne nogenslunde erstatte den Sidste. Det vilde derfor være af Bigtighed, at Vaccinationsprotocoller ordentlig opbevaredes og at man gjemte de Udfrevne paa et bestemt Sted, hvor Udfriivter kunde erholdes. Herved vilde sjeldnere det Tilfælde indtræffe, at man, naar den Læge, der har vaccineret Bedkommende, er død, ikke er istand til at tilveiebringe Vaccinationsattest, uden at der er tydelige Spor af Vaccinen tilstede, og en saadan Attest kan ikke af Genealogen have samme Værd som den, der udstedtes, da Vaccinationen fandt Sted.

og i den Stand, at jeg ikke kunde faae det til Eftersyn. Naar det engang — Gud veed, naar — kommer i Orden, fortjente det i Sandhed at revideres af en Genealog og Udbyttet at opbevares paa et sikkert Sted til Gavn for Efterverdenen.

Bæst faren er man imidlertid, naar der er Spørgsmaal om Dvindetjønnet, og i Overformynderis Protocollerne maa man heller ei vente at finde de Arvinger, der ved Arveladernes Død vare myndige.

At Genealogen ofte, uagtet al anvendt Møie, ei seer Knuden tilfredsstillende løst, er upaatvivleligt; men da maa den Tanke trøste ham, at han ei kan præstere Umuligheder og at der maaskee ikke gives en eneste stor Stamtavle, der er aldeles complet og nøiagtig.

Naar ethvert Spor var tabt, har Forfatteren ofte søgt Oplysning gjennem Avertissementer; men da Avislæsning ikke er saa almindelig, som ønskelig, og man jo ikke kunde uden stor Udgiwt*) faae flige Avertissementer indførte i alle Tidender, og de Paagjældende (Familieme, Præster, Klokkere, juridiske Embedsmænd m. fl., der kunde meddele, hvad der spurgtes om) enten ikke læste eller toge Notice af Sagens Bigtighed eller de af og til lovede Douceurer, har jeg høstet ringe Frugt af min i saa Henseende havde ei ubetydelige Udgiwt. Undertiden har jeg her i Staden i Kirkebøgerne fundet, og udbraget, hvad jeg gjerne havde betalt for at erholde i rette Tid.

Her vil det maaskee være paa sit Sted, at give Underretning 1) om Det, der gjør Arbeidet saa vanskeligt for Genealogen; Længere hen vil jeg berøre 2) hvorledes trykte Genealogier modtages og vurderes.

*) For Indrykkelse af mangt et Avertissement stylder jeg imidlertid flere af D. Hrr. Blad-Udgivere Tak.

1) Vanskeligt bliver Arbejdet for Genealogen ved:

a) Mangel paa Oplysninger hos selve Familien, til hvilke han, om muligt, først henvender sig. Disse enten vide ofte Intet eller saare Lidet og dette Lidet er derhos usiagtigt, især naar man træffer paa Personer, hos hvem (af Egegyldighed eller virkelig Uvidenhed) ikke kan faaes Oplysning om, naar eller hvor deres Forældre, de selv, deres Sødstende eller Børn ere fødte o. s. v. Jeg har stødt paa flere Forældre, endog Mødre, der i min Nærværelse spurgte deres Børn om Evar paa Sligt.

Jeg er forvisset om, at dersom alle De, der ere stolte af deres Fødsel, skulde documentere deres Abcendenter, vilde det see sørgeligt ud for de Fleste, og saare besynderligt er det, at Personer, der fra Forfædrene have arvet Afgang til visse fornemme Poster og hvad der her i Livet af Mange vurderes høit, ikke i mindste Maade bekymre sig om at kjende eller for Efterverdenen bevare Mindet om Dem, der have banet dem Veien til Hæderposter. Jeg har været saa uheldig at træffe paa ikke Faa, der høre til det omtalte Slags, og derfor har jeg heller ikke fundet det værd, synderligt at give mig af med Saa-dannes Stamtavler, især dem, der kræve at man ideligt søger Oplysning i Archiver og gamle Documenter. Forfatterne af slige Stamtavler lønnes sjelden ned Tak; der gives endog Adelsmænd, der ansee det for en stor Lykke for Forfatterne, at en, ofte vanskelig Undersøgelse om en høiadelig Familie udføres af dem.

Den maaedelige Underretning, der ydes af slige Personer, opdages imidlertid undertiden at være en Følge af Uvillie, og naar en saadan Uvillie*), Lunkenhed eller hvad man vil kalde den, ei kan overvindes ved den Bemærkning, at Sagen angaaer Legater eller deslige, der kan tilfalde de Udsurgte selv, deres Descendenter eller nærmeste Elægt, hvilket Udbytte tør man da vente sig, naar aldeles intet Beneficium for Familien kan angives? De formuende eller fornemme Forældre betænke ikke, at deres Descendenter kunne komme til at sukke efter Understøttelse og engang til at beklage, at Forsædrene ei gave Oplysning om Elægtstabet.

Den Tid vil venteligen aldrig komme, da Folk ialmindelighed indsee, hvor vigtigt det kan blive, at interessere sig lidt mere, end som nu skeer, for sin egen Genealogi; dog vilde formeentligen Oprettelsen af et genealogisk Comptoir**) — i hvilket man for en Bagatel lod indføre alle slige — mundtlige eller skriftlige — Oplysninger i dertil bestemte og godt rubricerede Protocoller, hvis Opbevaring paa et

*) Denne kan man især befrygte, dersom en abelig Elægt af og til har ingaaet Mesalliance, især om en Saadan er indgaaet af Spindefiden; — eller og en uabelig Stammober findes paa Stamtavlen.

**) Saadanne Indretninger skulle — har man sagt mig — engang have existeret i Lübeck og i London; hvorvidt det er rigtigt ihenseende til Sidste, derom har jeg ei faaet Vidshed; men vist er det, at man i Lübeck har genealogiske Protocoller om Stadens ældre Familier. Man har af mig for Udskrivter forlangt en Betaling, hvis Størrelse var afhængig af, hvilken Brug der skulle gøres af Noticerne.

brand- og vandfrit Sted da maatte være en absolut Betingelse — samt i meget læste Blade jævnlig indrykkede Opfordringer til Publikum om at benytte Indretningen — bidrage til efterhaanden at vække større Sands for Sagen og saaledes jevne Meget for Genealogen, især om et saadant Comptoir tillige paatog sig at opbevare alle de Slægtskabs-Documenter, man ønskede conserverede til mulig Afbenyttelse i Fremtiden for Familierne. For at faae et saadant Comptoir oprettet, stiftede Etatsraad Fr. Thaarup og Forfatteren for 3 Aar siden det genealogist-biographiske Selskab; men da der ikke strax toges alvorligt fat paa Sagen og Comptoir og Archiv blev sat tilside for Udgivelsen af et Lidskrift, hvis Indhold af Flere antoges snarere at egne sig for den historiske Forening, traadte jeg ud af Selskabet. Maatte dette Selskab ikke snart see sig istand til at oprette det nævnte Comptoir, var det ønskeligt, om en Mand, der besidder den dertil fornødne Indsigt og Tid, vilde realisere en saadan Indretning, der mueligt kunde stifte almeen Nytte og tillige gavne ham selv. — At Comptoiret oprettedes i Hovedstaden, er en Selvefølge; thi der er ingen Tvivl om, at det genealogiske Studium lettest drives der, hvor de bedste Hjælpekilder i mange Henseender findes og hvor et heraldisk Selskab end eksisterer. Imidlertid maa man hjerteligen beklage, at det sidstnævnte Selskabs Samlinger ikke suppleres og at Udskilligt, der burde eies af Selskabet, maa søges paa Steder, hvor det kommer Ingen eller meget faa til Nytte. Da det er vanskeligt at faae saadanne Samlinger tillaaens eller Gjennemsyn, var det godt, om Selskabets Skatte kunde benyttes paa Universitets-Bibliotheket, hvorefter Flere fik Udgang til dem; dog Skade, at Embedsmænd,

der er bunden til Comptoirforretninger, ei letteligen kan frequentere Bibliotheker, der kun staae ham aabne i Timer, han nødvendigen skal bruge paa anden Maade.

b) Mangel paa Billie og Indsigt hos dem, der af de dem betroede Bøger (Documenter) vare ijsand til at skjænke Genealogen Bistand. I hvorvel jeg i det Hele ei har Grund til at klage i denne Henseende — tværtimod, der er ofte viist mig en Belvillie, jeg aldrig skal glemme — har jeg dog ofte truffet endeel Uvillige, der, uagtet Sagen angik Legater og dertil Trængende, som, efter tilveiebragte Dplysninger og Beviisligheder, muligen kunde seet deres Næringsforger lettede, desuagtet ikke have været at bevæge til at give Svar, eller — naar deres utilstrækkelige, i Hast affattede Underretning gav Anledning til gjentagne Spørgsmaal — til at skjænke mig yderligere Dplysning*). Af noget over 5000 udsendte Breve ere dog omtrent 4500 bleve besvarede enten mundtligt eller skriftligt. Imidlertid har Bedkommendes Laushed dog af og til foranlediget, at jeg har maattet henlægge adskillige paabegyndte,

*) Som et Exempel paa, hvor bekoftelig og langvarig en Undersøgelse om en enkelt Person kan blive, vil jeg her anføre, at jeg tilskrev en Præst om en Mand, hvis Dpholdssted var mig urigtigt angivet, men dog i Nærheden af den Tilskrevne. Fire Præster boede i omtrent $\frac{1}{4}$ Meils Afstand fra hverandre og viste mig den Eine til den Anden, istedetfor at spare mig Porto og Skriveri ved at lade et Bud bringe mit Brev til Naboen. Vel for mig, at Brevvertingen ei gik udenfor Sjælland. Slet saa uheldig har jeg ikke været i Henseende til mine Undersøgelser i Provindserne.

vigtige Stamtavler uden Haab om nogensinde at see dem fuldførte. Naar Autoriteter, der selv uddele Beneficierne, nægte at lade see de om Slægtstam tidligere producerede og af dem anerkjendte Beviisligheder og — som mig berettet — af enhver ny Generation forlange, at slige Beviisligheder atter skulle produceres og det lige op til Beneficiets Fundator — Alt formeentlig af en Grund, jeg længere her skal omtale — kan Genealogen hos Saadanne ikke vente sig nogen Bistand.

Naar vedkommende Bevarere af Documenter, der ere af Bigtighed for Genealogen, kunde bibringes et klart Begreb om, at de, ved at assistere Genealogen med Velvillie, ofte gavne den Trængende og af og til vilde kunne erholde Betaling for Meddelelser, der skulde fremlægges som Beviis for angivet Slægtstam, vilde Genealogen venteligen ad den Kant see sit Arbeide betydeligen lettet. Maaskee en kort, velstreven Fremstilling af denne Gjenstand, indført i alle offentlige Blade, kunde virke til Sagens Fremme. I manglende Fald vilde, om det Offentliges Interesse for et saa nyttigt Studium vakttes, en Befaling om Assistance af Autoriteter eller andre Paagjældende visseligen bære nogen Frugt.

Uvertissementer, i hvilke Douceurer udlovedes for Tilveiebringelsen af en eller anden Attest, have, som anført, ikke bragt mig nogen Oplysning, og flere Gange har man forsikret, at en angiven Protocol ikke indeholdt nogensomhelst Underretning om den omspurgte Gjenstand og — jeg fandt senere ved eget Eftersyn, at det Mudsatte var Tilfældet!

Den manglende Indsigt med Hensyn til, hvad der i et Archiv indeholdes, kan ogsaa besvære Genealogien, der ofte af Archiver skal sammensanke nødvendige Oplysninger. I denne Anledning være det mig tilladt, lidt nøiere at drøfte denne Gjenstand.

Archivarii-Poster burde stedsbe besættes med Mænd, der have Sands for og Indsigt nok til at varetage de dem an betroede Functioner, og de store og vigtige Archiver burde ingenlunde bestyres af Mænd, der have flere Embeder, da man i saa Fald kan være temmelig vis paa, at den ene Post — ialmindelighed vel Archivarii-Posten — negligeres. Men vil man, at en Bestyrer i et vigtigt Archiv skal præstere, hvad der i enhver Henseende var ønskeligt, maa han have en anstændig Løn og den fornødne Assistancc. De fleste Archivarier, qua Saadanne, ere vist for Tiden saa stedmoderligt behandlede, at det vilde være ubilligt at forlange, at de, i deres nærværende Stilling, skulde bringe Alt i en saadan Orden, samt kunne meddele en saa nøiagtig og detailleret Oplysning om Archivets samtlige Bestanddele, at der ingen grundet Klage kan føres. Til at præstere Alt udfordres desuden megen Tid og Flid, hvorfor og Mænd i kraftfuld Alder fortrinligen burde komme i Betragtning, og ikke ublevede, stundom lidet dannede Embedsmænd, man ikke længere kan benytte i andre Fag og for hvem Archivet skal tjene til en "anstændig Retraite". Saadanne due ikke til at forbedre Tilstanden: de ansee Opholdet i Archivet som et Slags Forviisning, hendorfte den befalede Tid sammesteds og imødesee med Længsel den Stund, der tillader dem at lufte og forlade et saa kjedsommeligt Opholdssted.

At een uduelig Archivarius ofte kan forarsage, at hans Eftermænd med Beemod tænke paa ham, kan undertiden blive Tilfældet. Virkeligt dannede Mænd ere derfor de vigtigere Archiver vel bedst tjente med, og saare rimeligt var det, om vedkommende Autoritet, der ei blandt sine underordnede Embedsmænd tæller En, der i enhver Henseende kvalificerer sig til en sliq Post, dertil opsøger en Anden udenfor dens egen Hæsfort. Uduelighed eller Dlingsbalder bør aldrig her være nogen Anbefaling.

Da nu, som anført, i Archiver ofte findes Documenter, der i historisk, genealogisk og flere Henseender ere af stort Værd, er det ei nok, at man kjender deres Existens; der bør gives nøiagtige Register eller Fortegnelser over, hvad Archiverne gjemme, og enhver Bog, enhver Pakkes Indhold bør uden Tidsspilde kunne angives; — den blotte Omsorg for at skaffe Archivet et anstændigt Udseende og Omhu for at Intet bortkommer, er kun en ringe Deel af Bestyrerens Pligter.

c) Savnet af de forhen (Pag. 7) angivne Kilder til Stamtavlers Udarbeidelse*). Mange Steder ere nemlig Kirkebøgerne og andre Documenter for en vis Tid tilintetgjorte (eller maculerede og ulæselige)

*) Da sagtens flere end jeg ville spørge, hvilken Lob der traf de af G. Giesing i hans Jubellæxere paaviste Stamtavler, der ikke kom i Trykken, samt hans hele Manuskriptsamling, vil jeg her meddele Følgende: Paa min Forspørgsel herom har man svaret mig: Giesings Manuskripter gjemtes længe i Roskilde. Da en hæderlig Lærd i længere Tid opholdt sig der i Byen, fik han Manuskripterne tilaaens. Han gjemte dem; men under en lang Fraværelse fra Hovedstaden, forsvandt for ham tvende store Kister, hvori mangfoldige værdifulde Skrifter angives at have

enten ved Mangel af Paapassenhed fra Vedkommendes Side eller ved Ildsvaade eller paa Grund af slet Blæk eller Fugtighed. Undertiden har man endog benyttet saadanne vigtige Sager til Indpakning og deslige. Paa sine Steder have Vedkommende i flere Aar aldeles ikke indført Noget i Kirkebøgerne. Saadanne Oplysninger har man fra mange Steder givet mig, deels mundtlig, deels skriftlig.

Det vilde vist nu være paa høi Tid, at man fremdrog Alt*), hvad der af interessante og vigtige Documenter er levnet os fra Forfædrene, og fortræffeligt, om den nulevende Generation drog Omsorg for, at Efterkommerne ei skulde beklage sig over vor Forsømmelighed. Herom mere siden. Men først og fremmest kunde det ved Lovbud paalægges Autoriteterne, at sørge for de gamle Protokollers Opbevaring og, hvor de være forsømte, deres mulige Redning; thi der er, som anført, kun meget slet vaaget over Kirkebøgernes Conservation. Det kunde f. Ex. paalægges Provsterne at udstede et Circulaire til Paateg-

været neblagte. Om nu anførte Manuskripter være blandt dem eller og blandt hans øvrige Papirer, der efter hans Død paa et fjernt Sted siges at være lagte under Beslag, er en Gaade, jeg efter Evne, men hidtil forgjæves, har søgt at løse. Beklageligt imidlertid, om ikke disse Manuskripter engang kom for Dagens Lys og tilbage til et Sted, hvor de kunde stifte Nytte for mange Slægter.

*) Jeg har mange Steder forgjæves søgt Oplysninger af de geistlige Skifteprotocoller, om hvis Skjæbne jeg ingensteds har faaet Kundskab. Vigtigt i mange Tilfælde var det, om man kunde faae Underretning om, hvor alle Slags Skifteprotocoller — geistlige eller verdslige — eksistere, samt for hvilke Aar, og lignende Meddelelse om Kirkebøgerne vilde besvise for kostbart Skriveri og megen Uleilighed for flere Parter.

ning af Præsterne, om fra hvilket Aar de havde Kirkebøger og i hvilken Stand de vare. Hvor Bøgerne fattedes Bind, burde Kirke-Eierne være forpligtede til at besørge Indbindingen i Læder. Ved Visitationen skulde det udtryffeligen bemærkes, om Kirkebøgerne vare førte vel eller ikke.

d) Unøiagtig Anførsel i Kirkebøgerne. I Saadanne (især de Eldre) anføres undertiden blot Navnet paa Mand og Fædre, uden at deres Stilling i Samsundet er angiven eller istedetfor Konens Navn blot Ordene: "Hustrue, Kjæreste", uden at Navnene ere opgivne. Grunden hertil har vel undertiden ligget deri, at Bedkommende ei have havt Sandt for Bigtigheden af, at Anførerne stee fuldstændigt og nøiagtigt eller og overlade Noteringen til Personer, til hvem slige Arbejder aldrig burde betroes. Da imidlertid Afdømt til Familie-Beneficiær ikke kan erhverves ved Attester, der kun gjøre Identiteten sandsynlig, men klart skal bevises, sættes Genealogens Virksomhed og Iver ofte paa en haard Prøve, naar han støder paa Anførere, der gjøre Sagen tvivlsom.

I Daabs-Protocollen burde stedse anføres: Faders og Moders, samt disses Forældres fulde Navne og Mændenes Stilling. Det Samme burde vel og iagttages i Vielses- og Begravelses-Protocollen med Hensyn til de Giftes og Dødes Forældre. Tilladt burde det fremdeles være, at faae indført Bedkommendes Bedsteforældres Navne o. s. v. Derved vilde Gissninger bortfalde og Personernes Identitet være beviist. Alt Saadant burde helst skriftligt meddeles dem, der føre Protocollerne, for at kunne ryntaae større Nøiagtighed end den, der ved mundtlige Meddelelser erhældes f. Ex. om Navnens Ret-

skrivning, Alderen o. s. v., hvilket undertiden høist urigtigt angives af et mundtligt Bud. Maaſkee nedensaaende Udkast til Formularer ei var at forkaſte:

1. Døbefeddel.

Har — den — døbtet i N. N. Kirke N. N. født den — Faderen N. N. (Stand) der er døbt i N. N. Kirke Har — Søn af — (hans Forældres Navne) og Moderen N. N., døbt Har — i N. N. Kirke, Datter af — (her Moderens Forældres Navne), hvilket herved ifølge N. N. Ministerialbogs Udviſende attesteres af

N. N.
Stedets Præst.

2. Vielses-Attest.

Har — den — ægteviede i N. N. Kirke (Mandens Navn, Stilling), døbt — i N. N. Kirke, hans Forældre vare (her deres Navn o. s. v.) og (Pigen, Jomfru, Frøken) N. N. døbt Har — den — i N. N. Kirke, hendes Forældre vare (her deres Navne, Stilling) o. s. v. o. s. v.

I Vielsesbogen burde anføres, naar og hvor Bedkommende vare confirmerede og vaccinerede.

At man paa mange Steder finder Alt — Fødsel, vielse, Død — sammenstuvet i een eneste Bog, er høist beklageligt.

e) Men hvad der mueligen vilde gavne Genealogen meget, vilde være en Protocol, som hver Præst i Kjøbstæder og paa Landet ved Folketællinger, hvori han er pligtig at tage saamegen Deel, kunde indrette og som man kunde kalde — efter det Exempel, man i Tydskland har af "Familien=Bücher" —

"Familie-Bogen", som paa følgende Maade kunde føres: Byens Beboelsessteder have deres Matricul-Numer og hvert Huus eller Grund sit sit Folium eller Pagina, hvorunder Beboernes (Cieres, Leieres) Navne, Alder, Fødested, Ankomst og Afgang indføres, baade Mænds, Koners og Børns. I Kjøbstaden kunde Forandringerne ved hver Flyttestid anmeldes for Præsten, der med Henviisning til Nr. kunde bemærke det. Engang aarligt kunde han efter Kirkebogen tilføre de Fødte og Døde. For at slige Familie-Bøger kunde holdes med Nøiagtighed, maatte Enhver, under Mulkt, være forpligtet til at gjøre fornøden Anmeldelse*).

Som alt nu er indrettet, er Genealogen ofte i Forlegenhed. Naar han har fulgt Barnefødslerne i en Familie, som Kirkebogen angiver dem, og endeligen formoder, at der ikke er født flere, kan han letteligen komme til at udelade Børn, der ere døbte andetsteds, efterat Familien har forandret Bopæl. Jeg har saaledes skrevet til Provindserne og i Provindsialblade efterlyst, om der maatte være flere Børn af de ved mig navngivne Forældre, hvorefter jeg erholdt den Underretning, at det var sandsynligt, at mit Spørgsmaal maatte besvares benægtende. Senere fandt jeg det Modsatte i Hovedstadens Daabsprotocoller.

*) Dette Bink er givet mig af en agtet geistlig Embedsmand; men det er vel mueligt, at Mange ei vilde finde sig tilfreds ved en saadan Forsøgelse af Præsternes verdslige Arbejder, som slige "Familie-Bøger" vilde medføre.

f) Savnet af Registerne til Kirkebøger og Skifteprotocoller eller dog en mangelfuld Indretning af Saadanne. Kirkebogs Registerne findes vistnok paa faa Steder og selv i Hovedstaden maa man forgjæves søge Mage til det, der findes — nu complet — ved Frelserens Kirke, og sørgeligt er det, at næsten alle ældre Register ere førte paa Fornavne: Personernes Navne ere satte under det Bogstav, med hvilket deres Fornavn eller første Fornavn begynder. Saaledes: Hans Peter Nielsen findes ikke, som det burde, under N, men paa H. Naar man nu kun kjender Familienavnet, er man nødt til at gjen-nemsøge det hele Alphabet, hvilket jo medtager en betydelig Tid, især om man ikke nogenlunde ved, i hvilken Periode den Omspurgte skal søges.

Det vilde selvfølgelig være et meget fortjenstligt Arbejde, om alle eksisterende vigtige, paa Fornavne førte Registerne bleve omstrøgne paa Familienavne, og at man alle Steder, hvor vigtige Registerne savnes, itide begyndte Saadanne. Rigtigt var det visstnok, om det blev paalagt Præster og Klokkere eller Skolelærere, der tilføre Kirkebøgerne, som en Pligt, inden en vis Tid at have visse Aar paa Registeret. Slige Registerne vilde engang i Tiden tildeels kunne bøde paa Savnet af tabte Kirkebøger.

Den Tid vil vel og komme, at Enhver, der attraaer genealogiske Oplysninger, henvender sig til et genealogisk Selskab (eller bekendte Genealoger) der, hvis det Omspurgte ei findes i Bedkommendes Samlinger, i et dertil bestemt Tidsskrift eller et offentligt Blad, der maatte antages at læses af de Embeds-

mænd, der muligen kunde give slige Oplysninger — bekjendtgjorde, hvad man for Betaling søgte Underretning om, og hvilken Rettelse vilde da ikke hensigtsmæssige Registrere yde?

g) Slette Opbevaringssteder for de Documenter, der for Genealogen ere af Bigtighed. De hidtil benyttede Gjemmesteder for slige Gjenstande lide næsten alle af den Feil, at de ikke ere brandfrie. Med Hensyn til Kirkebøgerne, da findes de jo alle hos Præsten, Klokteren eller Kirkesangeren og enhver opkommen Ildsbaade i disse Mænds Boliger gaar meget ofte ud over disse usfatterlige Bøger, især naar Vedkommende ei have afsureret og de først redde deres eget Gods. Ikke Alle nære den Tanke, at Kirkebøgernes Undergang ikke paa nogensomhelst Maade kan erstattes og at de følgerigen først og fremmest bør reddes. En saadan Ligegyldighed for disse vigtige Bøger vise Udskillige allerede derved, at de enten selv eller ved ukyndige Hjælpere føre Bøgerne paa en Maade, der i Lidet kan have meget ubehagelige Følger for dem, der trænge til Udskriver af slige Kirkebøger.

Hos Enhver, der er betroet Kirkebøger, burde findes et brandfrit Sted, Hvælving eller Kamin — idetmindste et brandfrit Skrin — i hvilket Kirkebøgerne strax efter Afbenyttelsen henlægges. Bøgerne burde stedse være af stærkt, ikke valstet Papiir, indbundne i Læderbind, Skrivten burde ske med Flid og med godt, varigt Blæk, samt ethvert Bind ei indbefatte mere end en Snees Aar.

h) Mangel af Doublet-Kirkebøger for den ældre Tid. Hvor der ved Kirkerne kun findes eet Exemplar af Kirkebøgerne, bliver Tilintetgjørelsen af et Saadant et ubodeligt Tab. Man maatte derfor

ønske, at der blev paabegyndt en Afskrivning af alle saadanne Bøger — af hvilke jo Flere ere hartad ulæselige, paa Grund af slet Blæk eller Fugtighed — og at Vedkommende, for at fremme Arbeidet, tilstodes en passende Dpmuntring eller Godtgjørelse. I Mangel af en Afskrivt (Doublet) vilde et godt Register, eller en god Extract kunne være af betydelig Nytte. Slige Extracter maatte ved de fleste Landsbykald kunne leveres i meget kort Tid, da der sjældent kan være Spørgsmaal om at medtage den egentlige Bondestand. Kun til Familierne uden for Bondestanden maatte man i Reglen indskrænke sig, og, om endog, som sjældent er Tilfældet, Kirkebøgerne havde for 200 Aar tilbage, vilde Sagen være meget let at overkomme. Dersom slige Bøger betroedes mig til Extrahering — efter derom skeet Anmodning og til en af mig bestemt Tid — vilde jeg med sand Fornøielse paabegynde Arbeidet. Som Mønster for et Register tør jeg anbefale det af Klokker Petersen ved Frelserens Kirke her i Staden særdeles godt Udarbejdede.

Men da nu de ældste Kirkebøger (de, der ere over 100 Aar gamle) næsten aldrig benyttes hos dem, der opbevare dem, vilde det være meget gavnligt, om til Opbevaring paa et dertil beqvemt Sted i Hovedstaden indsendtes slige Kirkebøger, samt Skifteprotocoller og at denne Samling kom under en ducelig Mand's Varetægt og Bestyrelse. Jeg formoder, at Enhver, der for Tiden skal gemme Dem, vilde være glad, om han befriedes for det Ansvar og den Byrde, De nu paadrage ham. I Hovedstaden vilde der saaledes kunne faaes Oplysning om det, der nu mæsommeligere og med stor Beføstning skal corresponderes om, og man behøvede da heller ikke at uleilige eller med Gjentagelser af Spørgsmaal, hvis Besva-

relse fordrer Tid, at fortrædige de Mænd, der nu maac søges af Genealogen. For Udskrivter fra det Kjøbenhavnste Archiv kunde tages dobbelt Betaling, og denne tilfalde Archivet. Beshyrerens Underskrivt paa Attesterne maatte da være ligesaa gyldig som Præstens eller vedkommende juridiske Embedsmænds. At der i et saadant Archiv blev ansat duelige Genealoger, vilde formeentligen være meget tjenligt. Maa-
 skee et genealogisk Selskab, der kom i Besiddelse af et beqvemt vand- og brandfrit Archiv, bedst egnede sig til at overtage de her nævnte Bøger og besørge Udskriverne. Denne Gjenstand er vissefælgelig saar rigtig, at den fortjente Regjeringens kraftige Understøttelse.

Som kun eet Exempel paa, hvor slet der er sørget for et i sit Slags ganske udmærket Archiv, vil jeg henvide til Hovedstadens Raadhuus, hvis Archiv allerede ved en tidligere Ildsvaade har faaet betydelige Defecter. Dettets Beliggenhed og Bygningsmaade er nemlig saaledes, at det i Ildbrandstilfælde er udsat for megen Fare, eftersom det ikke er brandfrit, hvorom Enhver lettelligen vil kunne overbevise sig. Ligeledes lider det meget af Fugtighed, hvorom haandtykt Skimmel paa Gulvene noksom afgiver Vidnesbyrd, uden at man behøver at undersøge Bøger og Pakker. Skifterettens Hoved-Archiv er i brandfri Hvælving, men saar overordentligt fugtigt, (Gulvet er belagt med Muursteen) at det vel ikke vil kunne yde Efterkommerne synderlig Oplysning, især naar det ei har en egen Archivarius, der er hvad man kalder hjemme i sit Archiv. Archivariiposten skal nemlig, om man har givet mig rigtig Underretning, efter den nærværende Archivarii Afgang, alene paalægges en Fuldmægtig i Forening med hans øvrige

Forretninger. For et brandfrit og tørt Locale burde der vissefælig i det 19de Aarhundrede have været sørgt af en for sin Dygtighed meget hædret Bygmester. Naar Siigt kan passere i Hovedstaden, hvad kan der da ventes i Provindserne? Dog skal man i den senere Tid i nogle Stjebstæder have tænkt alvorligt over denne Gjenstand: i Koeskilde vil neppé en Raadhuus-Brand kunne ødelægge Byens Archiv.

Den Skjodesløshed, hvormed Archivsamlinger — baade store og smaa — undertiden behandles og den Uforstand*), der vises ihenseende til Papirer, der findes i Saadanne og i Dødsboer, er skadelig ogsaa for Genealogen og Historikeren, saavel som og det flette Udvalg, der gjøres, naar gamle Papirer skulle vandre til Papiirsmøllen eller Kræmmeren. Mangt et yderst vigtigt og interessant Document gaaer der ved tabt. Ikke et eneste Brev burde castres, før en kyndig Mand erklærede det aldeles unyttigt. I Kjøbenhavn's Raadhuus-Archiv, der bevarer betydelige Documenter, til 1772, Skiftearsenet betræffende, ere saaledes de i Boerne fundne løse Papirer o. s. v. tilintetgjorte. Skifterettens Archiv-Documents have end ikke havt samme Skjæbne, men Fugtigheden vil — om ingen gavnlig Foranstaltning faies — snart gjøre de fleste ulæselige, og saaledes medføre uberegnelig Skade for mange Mennesker.

*) Man har saaledes berettet mig, at alle Papirer, der ved Rosenholms Archiv ei angik Adkomstdocuments — saaledes og de til Capellet hørende Kirkebøger — paa en vis Procurators Foranstaltning, ere brændte.

Inden jeg slutter dette Afsnit, vil det maaskee ei være overflødigt, at omtale den Forsigtighed, der maa iagttages, naar selve Familierne give Oplysninger, især til Legat=Stamtavler. For at bane deres Nærmeste et Slags Eneret til Legater og dørlige, undseer man sig undertiden ikke for at give urigtig eller dog mangelfuld Underretning. Jeg har saaledes havt Exempler paa, at man, hvor fun en angiven Hustrues Descendenter havde Udkomst, fulgte at være Descendent af Mandens andet Ægtefæb, og derfor aldeles incompetent. Den forlangte Attest om, at Moderen var den Omspurgte, udeblev. Længe efter kom Døbesedlen frem, men paa denne fandtes ei Moderens Navn; nu tilskrev jeg vedkommende Præst og — Sandheden kom for Dagen. Gjælder det Legater, maa saaledes mindst spares Tid, Noie og Venge, for, saavidt muligt, at undgaae Feil.

Ogsaa har jeg ofte maattet standse mit Arbeide, paa Grund af den "Engslighed", med hvilken Udfillige, jeg adspurgte, drøvede mine Spørgsmaal. Man vilde først vide, om det var til Skade eller Fordeel at give mig Svar.

Flere vilde, naar de hørte, de havde Udkomst til Legater — uagtet de dog havde faaet Underretning om, at disse ei ere at berragte som Arv — strax sættes i Besiddelse af Soadanne, hvortil de, der kort forinden vare aldeles uvidende om deres Skægtfæb til Stifterne, nu ansaae sig nærmestberettigede, og naar jeg forklarede dem, at de vare ifkun langt ude beslægtede, at der ikke for Tiden var nogen Portion

ledig, samt at de, naar Vacance indtraf, maatte concurrere med den øvrige Familie, af hvilken naaſtee en nærmere Beflægtet gif dem i Forkjøbet, forløbe de mig yderſt miſfornoiede.

Andre, der aldeles ikke kunde begribe Forſkjellen mellem Legat og Arv, troede, at jeg vilde berøve dem, hvad der med Rette tilkom dem og var under min Varetægt, hvorfor de truede med at ville klage over mig hos Øvrigheden. Jeg har endog havt de Tilfælde, at Trende — den Ene fra Jylland — reifte til Hovedſtaden, alene for hos mig at hente Penge, og da jeg beklagede, at de ikke bedre havde erkjendigt dem om Betydningen af det i mine Breve indførte Ord: "Legat", fandt de det dog billigt, at jeg erſtattede dem Reife-Udgiøterne! Mit Afſlag foranledigede atter ubehagelige Scener.

Udſkillige Mænd, der dog angav at kjende Betydningen af Legater, vilde, uagtet de vare gifte, abſolut nyde, hvad der var beſtemt for Enker og Børn o. ſ. v.

Hertil kommer, at ikke Faa ſaare nødigt og Flere aldeles ikke have villet ſjånke mig ſkriftlig Underretning, og uden Saadan kan Genealogen komme i den Stilling — jeg ogſaa har prøvet — at man ſenere benegter, at have givet ham den af ham ſelv paa Stedet noterede og Bedkommende forelæste Forklaring og dernæſt lægger ham tillæſt, at han enten har afjadt ſit Arbeide eller med Forſæt forvanſtet det. (Endog ſkriftlige Meddelelſer, der indeholdt Feil, har man villet fragaae, indtil jeg producerede dem for Yderne). De, der ſletteſt have aſſiſteret Genealogen, criticere undertiden hans Arbeide paa det Uſtaanſomſte.

Uagtet man giver sige Personer, der i høi Grad prøve Genealogens Taalmodighed, Vink om, hvor vigtigt det er, at de itide skjænke Underretning og denne sac noiagtig som muligt, hører man dog Intet fra dem; men snart efter kan man undertiden træffe dem som de ivrigste Ansøgere om Beneficier, de uden egentlige Beviser troe at kunne nyde godt af.

Mangfoldige Personer have af mig faaet Anmodning om, at skjænke mig Bidrag til deres egen Families Genealogi; Mange have i endeel Aar ideligen lovet mig det Begjærte, men end har jeg ikke seet en eneste Løddel fra dem, uagtet jeg baade skriftligt og mundtligt har næsten tryglet om Dpfyldelsen af deres Løfter. Istedetfor med Glæde og uden at prøve min Taalmodighed at sende mig deres Bidrag, have de ladet mig spille Tid og Umag; næsten skulde jeg formode, at de ansee Dpfyldelsen af min Begjæring for en overordentlig Tjenstbeviisning mod mig, og at de saaledes ikke have mindste Begreb om, at Genealogen ofte gavner dem og deres Descendenter i den Grad, at han sjældent eller aldrig hverken af Familien eller Andre bliver lønnet for sin Udgiwt og Noie.

Medlemmer af Familier, der have laant mig defecte Stamtaavler, jeg siden, saavidt det kunde stee uden stor Bekostning, supplerede og lod trykke, have gjort mig det Spørgsmaal: Hvad er der profiteret ved at Stamtaavlen nu er trykt? ret som om den ei ved mig var forbedret og nu undgik Fare for aldeles at forkomme. Ikke faa Medlemmer af Familier, hvis Stamtaavler jeg har udgivet, have, især naar de havde leveret mig Dphlysninger, ikke utydeligen givet mig at forstaae, at de fandt det besynderligt, at

jeg ikke skjænkede dem Exemplarer til Løn for deres Meddelelser, eller og ei bestemte Prisen pr. Stamtafle efter Dplagets Størrelse og leverede Exemplarer à 6 til 8 β pr. Ark (herom Mere siden). Adskillige have endog forlangt Penge af mig*), forinden de vilde meddele Dplysninger, formodentligen i den Formening, at mine genealogiske Arbejder afgave et betydeligt Dverskud til min og Families Underholdning. At det Modsatte var og er Tilfældet, blev ei troet.

Flere af de her omtalte Ubehageligheder havde jeg vissefeligen kunnet undgaae, hvis jeg ei havde tilkjendegivet Bedkommende Vigtigheden af, at de gave mig de forlangte Dplysninger; men da denne Meddelelse dog har bevirket, at jeg har kunnet fuldføre flere Legat-Stamtafler, jeg uden dette Middel nu havde liggende blandt mine defecte Arbejder, og jeg desuden har seet Adskillige høste Nytte af mit Arbejde, har jeg med Taalmod baaret, hvad der vel vil møde enhver Samler i lignende Tilfælde.

Efterat jeg saaledes, saa kort som muligt, har berørt de Dmstændigheder, der vanskeliggjøre Genealogiens raske Fremstridt og som vistnok ogsaa for en stor Deel have foranlediget, at vi finde dette Parti af historisk Granstning saa lidet dyrket, vil jeg — om Erfæren end maatte antage, at min Skildring ei stemmer med Virkeligheden og at Arbejdet er langt lettere at udføre, end disse Linier antyde det — give

*) En decoreret Rangsperson forsøgte at erholde et Laan af mig, førend han vilde opgive mig noget om sin Familie. Da hans Dnsfe ei opsvldtes, saae jeg ei en Tøddel fra ham.

enhver Tvivler det Raad, selv at prøve paa at samle Bidrag til en Stamtavle, der blot indeholder nogle faa Hundrede Personer, og jeg nærer da den Tanke, at man vil blive enig med mig i min Anskuelse og tilstaae, at kun et indre Kald kan bevæge Noget til at paatage sig alle de Besværligheder og imødegaae alle de Ubehageligheder, der flyde af en saadan Virksomhed*).

Naastsee imidlertid et genealogisk Selskab under en kraftfuld og drivtig Bestyrelse vilde kunne bane Fremtidens Genealoger en mindre knudret Vej; men for at dette skulde kunne effectuere, maatte idetmindste Fleertallet af et saadant Selskabs Medlemmers første Pligt være den, at levere deels egne, deels Fremmedes Genealogier og ikke ansee Erlæggelsen af et ubetydeligt Contingent for det, der kan substituere genealogiske Oplysninger. Selskabets Censur-Comittee — hvis den skulde have nogen Betydning — maatte stedsse bestaae af Mænd, der ex professo vare Genealoger og som Saadanne havde Tid til at undersøge de dem forelagte Stamtablers Rigtighed og Værd, især da intet er lettere end at opsætte en urigtig Stamtavle og ialmindelighed veed Ingen bedre end Samleren, hvor paalideligt hans Arbejde er. Iffun nœiagtigt Eftersyn af de Fundamenter, hvorpaa Stamtavlen er baseret, kan lede til en moti-

*) Med Hensyn til Legat-Stamtabler, da var det ønskeligt, at Legatstiftere, naar deres Familie forundes fortrinlig Afgang, ved Legatets Stiftelse lode medfølge en Stamtavle. Kun sjældent skeer dette. Ved det Kallste Legat findes en Protocol over Familiens Medlemmer og i Fundatsen den Betingelse, at enhver Fødsel i Familien i Protocolen skal indføres imod Erlæggelse af 1 Rbd.

veret Dom. Derfor burde vistnok et saadant Selskab søge at komme i Besiddelse af Rulberne (skrevne eller trykte); men for at dette kunde opnaaes, blev det en Nødvendighed, at Selskabet kom i Besiddelse af et i enhver Henseende sikkert Archiv, hvori man uden Frygt kunde nedlægge ethvert for Genealogen vigtigt (Familie- eller andet) Document.

Jeg gaaer nu over til denne Afhandlings 2de Afsnit, idet jeg spørger:

2) Naar nu endeligen Stamtavlen er færdig (enten complet eller dog saa fuldstændig som muligt) hvortil skal da Manuscriptet benyttes?

Til at sælge store Stamtavler til Autoriteter eller Private blev det vistnok for dyrt, om Genealogen vilde have enhver paa Arbeidet anvendt Udgiwt dækket, og med Undtagelse af 2de Autoriteter, der have ladet Stamtavler udarbejde ved mig (men mod et Honorar, der ingenlunde erstattede min Møie) har jeg ikke hos selve Bestyrrelserne sporet Lykt til for Betaling at eie Resultatet af Undersøgelser, hvortil flige Autoriteter*), uagtet det stod i deres Magt, aldeles ikke rakte mig en hjælpsom Haand.

*) Den Ulykt til Stamtavler, Autoriteter ialmindelighed vise, grunder sig vel paa den Omstændighed, at Genealogen skaffer dem mange Supplicanter af Familierne paa Halsen og at ubdele Legaterne til Saadanne, er forbundet med større Bansteligbed og vel undertiden ledsaget af de formeentlig Forurettedes Paatale. Aldeles Fremmede modtage derimod Legatportionerne med Forbindelighed og Tak og af Saadanne behøver man ei at befrygte Søgemaal.

Til at skjænke sit Manuskript bort finder vel Samleren sig ialmindelighed ikke oplagt, især om Stamtavlen er stor og har kostet ham megen Møie og Udgiwt.

Hvad mig selv betræffer, da har jeg heller ikke følt Lust til at ublaane*) Manuskriptet — ogsaa flige ubestødne Anmodninger har man gjort mig (vide Pag. 36) — til Afskrivning af Personer, der havde Ærne til at bidrage til Trykningen, og hvad borger mig for, at Laantageren ei senere udgav Afskriften som sit eget Arbeide?

Jeg yttrede derfor skriftlig og mundtlig, at min Hensigt var, om Arbeidet lykkedes mig, at give det i Trykken, i den Formodning, at det, som noget Nyttigt og Interessant, vilde skaffe mig Erstatning for min Udgiwt. Fra mange Kanter erholdt jeg Anmodninger om at begynde Trykningen og endeligen gjorde jeg dette. Da imidlertid Ingen vilde tegne sig for Exemplarer, hvis Pris jeg lovede saa billig, som muligt, maatte jeg naturligviis paatage mig den hele Risiko og haabe Alt af mundtlige Løfter og — Trykken.

*) Enkelte have med Hensyn til Ublaan for mig yttret den Mening, at Genealogen ved at lade sit Manuskript passere Familien rundt, vilde modtage mange Forbedringer o. s. v.; men jeg nærer den modsatte Mening: jeg har en enkelt Gang gjort det og Resultatet blev et Virvar, der gav mig mangfoldige Knuder at løse, idet den Æne vilde vide bedre Besteed end den Anden og mit Manuskript blev saa længe opholdt, at jeg fik Mistanke om, at man havde taget Afskrifter af det, hvilket bestrkedes derved at de Personer, der havde havt det til Revision, siden ikke indfandt sig som Kjøbere, da Stamtavlen var trykt. Det var vel og tænkeligt, at et saadant Manuskript, uanseet, at Forfatteren derpaa havde anvendt Betydeligt, aldrig retournerede.

Jeg kunde ikke vente samme Interesse for Eagen hos dem, der ei hørte til de Familier, hvis Genealogier jeg udgav, som hos rette Bedkommende, og kunde altsaa vansteligent sætte Prisen meget lav og eens for Alle. Derfor besluttede jeg ene at gjøre Regning paa Afhætning til Familierne og det efter følgende Calcul. I en vis Familie antager jeg at et vist Antal Personer er istand til at kjøbe Exemplarer; Halvparten har maaskee ikke Sands for Arbeidet: deraf flyder, at jeg nedsatte Calculen. Stamtavlens Tryknings-Omfestninger skulde nu indvindes hos det ringere Antal med Salg af Exemplarer. Naar Familien var forsynet og Trykningen erstattet, kunde jeg sælge Resten af Dplaget til lavere Priser, for derved at sege dækket min Correspondence-Udgiwt m. m. og indvandtets fremdeles Noget, da var vel Arbeideren sin Løn værd. — Dog, naar jeg undtaget 5 Stamtavler, hvis Salg med enkelte Kjøberes Bistand aldeles dækkede enhver Udgiwt, uden dog at skænke mig Løn for mit Arbeide, var min Beregning stedse i den Grad seilagtig, at ikke engang Halvparten af de calculerede Kjøbere indfandt sig. Af flere Stamtavler har jeg end ikke solgt et eneste Exemplar til Medlemmer af Familierne. Iffun 8 Subscriberer har jeg, og af samtlige mine 73 Stamtavler have i de respective Familier neppe over 200 Personer ubbedt sig Exemplarer. Saalange nu Familierne ei ere forsynede, vilde det derfor være til end større Tab for mig — især med Hensyn paa den aldeles slumrende Sands hos Publikum for slige Gjenstande, som og paa Grund af det ringe Dplag, jeg af flere vægtige Aarsager tog, — en jeg nedsatte Prisen paa de enkelte Stamtavler; jeg kunde da vel finde flere Kjøbere i Familien og nogle

udenfor den; men derved vilde Udbyttet blevet faa maadeligt, at jeg hellere vil lade Resten af Dplaget — der, ved over 600 til Personer udenfor Familierne bortstjærkede Exemplarer af enkelte Stamtavler, betydeligen er reduceret — hvile hos mig, end sælge det til' rette Vedkommende for saagodt som Intet eller bortstjærke det til dem, der burde vise sig stjærksomme.

For endbydermere at bekjendtgjøre Arbeidets Tilværelse, har jeg ladet det avertere i de fleste danske Blade. Dog er denne Publications-Maade, der af oeconomiske Grunde kun gaaer ud paa at angive Titlerne, meget mangelfuld, deels fordi maastee ikke alle De, der kjende deres Families Forgreninger, læse Aviserne, deels fordi De, der kjende Familien overfladisk, ei altid af Stamtavlernes Titler kunne see, at Sagen vedrører dem. Dette gjælder især om Spindesiden — jeg stedsse, hvor det var mig muligt, har taget med — i hvilken jo stedsse Navnene afløse hverandre. Af Mandslinien findes somoftest faa faa Personer ilive, at Salg til dem ingensunde kan dække Udgiften, naar Prisen er ansat efter formodet Salg ogsaa til Spindesiden. I ethvert Avertissement at nævne alle Mandnavne, der findes paa Stamtavlen, vilde maastee staafe en større Af sætning; men Udgiften til slige Avertissementer, naar de skulle bestaaes, vilde da blive betydelig og neppe vorde erstattet.

Jeg tilbød engang en Boghandler en stor trykt Stamtavle med 5 Rbd. Avance (og nogle faa Exemplarer), til en Priis, der absolut maatte gjøre ham det muligt, at sælge Exemplarer for det Halve af hvad de nu koste hos mig; men derpaa vilde han ei indlade sig. At sælge dem for mig med 20 Gl.

Rabat pr. Rbd., dertil have Flere været meget redbonne, men jeg uwillig, især for den lange Credits Skyld, og hvo sikrede mig for, at jeg ikke endda hos Enkelte kunde aldeles gaaet glip af det længe ventede Proveni?

Vel er det, at jeg ei har ladet mig overtale af ensidige eller ubetænksomme Raadgivere til at forsøge mine Dplag til 500 Exemplarer, og derved blot staffet Kræmmeren Maculatur.

Flere blandt Familierne raadede mig, at lade præsentere Exemplarer hos en eller anden formuende og fornem Mand af Slægtstabet. Jeg fulgte Binket flere Gange, men ophørte dermed, da mit Arbeide ikke paastjønneedes.

En saadan bemiblet Mand, der i længere Tid havde plaget mig om at erholde mit Manuscript tilsaans og siden om en Extract-Udskrivt af Samme, hvilken jeg og skjænkede ham nitid, afviste saaledes mit Bud. Ved at spare en Ubetydelighed, er han i denne Stund aldeles uvidende om, at han har Ret til at belægge 2de Pladser i en Stiftelse; Rettigheden benyttes nu af en mindre competent Green af Familien! Saaledes gaaer det Mange og Følgen deraf er, at Fremmede benytte, hvad Hine selv neppe renoncerede paa, om de vare vidende om deres Rettigheder.

For nu ikke for ofte at lide Tab paa selve Tryknings-Omkostningerne, tilbød jeg enkelte Personer i flere Familier, ene med Erstatning af de anførte Udgifter, at levere dem deres Stamtavler; men kun nogle Faa fik jeg igang ved dette Middel.

Jeg vil ikke her trætte Læseren ved omstændeligere at udvikle, ved hvilke upassende Kunstgreb man har prøvet at lokke mig til Udgivelsen af afbillige Stamtavler, aabenbart i den Hensigt, naar de kunde faaes paa Bibliothekerne eller andetsteds til Afskrivning, paa denne Maade at indhente Kundskab om Familieforholdet og de dermed forbundne Beneficier. Endog saakaldte Genealoger, der havde subskriberet og erholdt Exemplarer under ordinair Priis, kunde ei begribe, hvorfor jeg ei solgte Arket for nogle Skillinger og — fratraadte snart, uagtet de havde Evne til at betale og burde have havt Indsigt nok til at begribe, at trykte Genealogier absolut staae Forfatterne høiere end de fleste andre litteraire Arbeider; men jeg trøster mig ved, at de, naar de, som jeg, have udsendt flere Tusinde Breve og f. Ex. paa en eneste Stamtavle anvendt 42 Rbd. i Porto, ville fatte, at der enten maa være mange Kjøbere eller gives høiere Priser, om Sagen skal kunne fremmes.

Det Urimeligste er imidlertid, at vurdere Arbeidet efter Arketallet. Den mindre Stamtavle har ofte kostet mig den største Møie og Udgivt. Brevverlingen om en eneste Person, hvis Døbeseddel jeg attraaede fra et Naborige, men dog ikke erholdt, kostede mig over 11 Rbd. og en lignende Undersøgelse i Fyen 5 Rbd. Hertil kommer, at selve Trykningen, især af Tabellerne, er kostbar og et Arbeide, ikke enhver Bogtrykker kan og vil paatage sig. Den besværlige Correctur ændse ikkun De, der kjende til Sligt.

Af det Anførte kan nu vel drages den Slutning, at Genealogien neppe nogensinde vil give dens Dyrkere Løn for havt Møie, Ubehageligheder, anvendt Tid og Udgivt, samt at ikkun Mænd, der besjæ-

les af et indre Kald til dens Dyrkning og ere begavede med tilstrækkelige pecuniaire Midler — Noget, der langtfra faldt i min Lod — ville kunne levere noget Betydeligt i dette Fag. At man baade af Familierne og Andre jævnlig ansees for en "Sonderling" eller en Person, der har Lid nok tilovers*), fortjener vel ikke at lægges paa Bægtstaaen; men beklageligt er det, at saa vrangte Anskuelser ogsaa kunne lægge Hindringer imod for den raske Arbejder. Maatte den Lid komme, da man rækker Genealogien en hjælpsom Haand saavel til Materialiernes Tilvejebringelse**) og Bevaring, som og til Afslutning af Arbejdet, da vil Videnskaben venteligen finde flere Dyrkere end hidtil og Fremgang til Held for Mange.

Inden jeg slutter dette Afsnit være det mig tilladt, at anføre, hvorledes høfselig Kong Frederik den 6te betragtede Udgivelsen af Stamtavler. Da jeg nemlig præsenterede Hans Majestæt min Glesrupske Legatstamtafle i Manuskript — den, paa hvilken jeg har lidt det største Tab — og yttrede, at jeg havde isinde at give den i Trykken, sagde Han mig, at det vilde være mig langt fordeelagtigere at skrive Romaner; dem havde man større Raad og Lyft til at anstafte: Stamtavler vilde kun staffe mig Tab. At Hans Majestæt domte rigtigt, det har Erfaringen forlængst viist mig.

*) Den Anskuelse maa vel de Mange have havt, der besvarede mine Anmodninger om Oplysning, endog til Legatstamtavler, som vedkom de Adspurgte, med de Ord: Troer De, at vi ikke have andet at bestille?!!!

**) See det tidligere Anførte om adskillige ønskelige Forbebringere, der vilde lette Samlingen.

Med Hensyn til de af mig til Dato paa eget Forlag — ikke, som Mange have antaget, med Understøttelse af det gen. biogr. Selskab — udgivne Genealogier over Familierne

1. Ackermann & Stendrup.	20. Hammerich.
2. Poul Ancher.	21. Heerfordt.
3. Henrik Bagger.	22. Heggelund.
4. Rudolph Moth Bagger. (1 Tillæg).	23. Heining.
5. Henrik Wessalsen Barthling.	24. Peter Hersleb.
6. Brock-Bredahl. (3 Tillæg).	25. v. Hoff. (1 Tillæg).
7. Broch-Collstrop.	26. Jochum Horn.
8. Povl Bruun.	27. Hornemann.
9. Dyssel & Falkenskjold.	28. Eiler Jacobsen.
10. Egede.	29. Hans Jordhøi.
11. Fabritius de Tengnagel. (1 Tillæg).	30. Kall.
12. de Fönss.	31. v. Klöcker. (1 Tillæg).
13. v. Ginckelberg.	32. Th. Lindemann. (1 Tillæg).
14. Glerup.	33. de Lütken.
15. v. Grodtschilling. (1 Tillæg).	34. de Lövenörn.
16. v. Güldenchrone.	35. v. d. Maase.
17. v. Güntelberg.	36. Söffren Matthiesen.
18. Hage.	37. Mohr.
19. Hald.	38. Morville.

39. v. Moth.	57. Schönheyder.
40. Mourier.	58. Troels Smith.
41. Munk.	59. Smith-Heiberg.
42. Munthe af Morgenstjerne. (1 Tillæg).	60. Sneedorff.
43. Jacob Muus.	61. Stampe.
44. v. Mylius.	62. Stockfleth.
45. v. Müller.	63. Hans Christian Thestrup.
46. Münter.	64. Johan Rudolph Thestrup.
47. Nissen & Pechüle. (1 Tillæg).	65. Tostrup.
48. Olrog.	66. Tuxen.
49. Ostensfeldt.	67. Sören Wedege.
50. Plesner & Götzsche. (1 Tillæg).	68. Jörgen Wederkinch.
51. Plum.	69. Winding.
52. Praem. (1 Tillæg).	70. Winstrup.
53. Roholdt-Barnholdt. (1 Tillæg).	71. Peter Jörgen Winther.
54. Rostgaard.	72. Worsøe.
55. Salto.	73. Wosbein.
56. Niels Schiött.	74. Zeuthen. (2 Tillæg)*).

anfeer jeg det rigtigt her at gjøre følgende Bemærkninger:

*) Paa nogle af Disse har jeg blot understrevet mig „Q“. Med Hensyn til mit Navn maa jeg bemærke, at jeg efter 15 Aars Brevvexling for ikke længe Siden er kommen til Wisshed om, at det bør skrives med F finale, og ikke med

a) Samtlige Genealogier ere udarbejdede med stadigt Hensyn paa Legater o. s. v. og kunne derfor ikke ganske betragtes som Stamtræer, efterdi mange Personer, bortdøde i ung Alder eller uden Afkom, forsærligen, især af oeconomicke Grunde, ere udeladte. Da jeg fremdeles af flere Aarsager i mange Tilfælde ei har kunnet indlade mig paa at tilveiebringe Daabs-, Vielses- og Dødsattester, kan vel undertiden Aarstal og Navne ei være fuldkommen nøiagtige og Angivelse af Descendenterne aldeles complet; en Skjæbne mine Arbejder have tilfælles med de fleste af samme Art. De maae derfor ei betragtes som Mere end Veiledning for Dem, der, paa Grund af Slægtskab, ville søge Beneficier.

Saavidt det stod i min Magt, har jeg i Tillæg*) til Stamtavlerne leveret Rettelse — for det Meste, hvad jeg selv har fundet — med Supplement**), og kjært vilde det være mig, om jeg, inden jeg af Mangel paa Understøttelse til Brevverling o. s. v., saae mig nødsaget til at ophøre med en saa møisom-

h, der føres af en anden Familie i Danzig, til hvilken jeg i lang Tid troede at henhøre. Paa mine sidst udgivne Arbejder findes derfor mit Navn, som det bør strives.

- *) Selv disse Tillæg have viist mig, hvor ringe Interesse endog de Familier, der have kjøbt af Stamtavlerne, nære for Arbeidet; jeg har nemlig af samtlige Tillæg ikke solgt særskilt over 10 Exemplarer, og Flere, der sik Underretning om, at de uden Betaling kunde afhente Tillæg, have heller ikke siden benyttet mit Tilbud.
- **) Undertiden dog anseet det bedre, aldeles at omarbejde Stamtavlen.

melig og kostbar Virksomhed, maatte faae Leilighed til at rette enhver, endog den ubetydeligste Mangel ved mine Arbeider.

b) For at ikke noget oplysende eller bevisende Document skulde gaac tabt for Familiene, har jeg ladet indhefte alle mig tilhørende Papirer af denne Natur — endel tilhøre derimod Kjøbenhavns Magistrat og henligge i Raadstuenes Idie Secretariat — i flere Bind, der efterhaanden ere afgivne til det store kongelige Bibliothek, hvor Enhver letteligen vil faae dem til Eftersyn og derefter kunne anvende Udbyttet. For Mange vil det maaskee i Fremtiden blive ret interessant, at de deri kunne finde Forfædrenes Haandskrift, som og Aftryk af Saadannes Signeter.

c) I mit eget, gjennemdragne Haands-Exemplar af samtlige Stamtaavler har jeg noteret senere fundne Rettelser til det Trykte, saavelsom de mig bekjendte Fødsels- og Døbes, samt Vielses-Dage, saa og hvor Daab og vielse fandt Sted. At jeg kun i et Par af mine Stamtaavler og ikke i Alle har angivet Fødsels- og Vielses-Dagene m. v., grunder sig deels paa, at jeg ei vilde løbe Fare for at faae flere Feil og deels derpaa, at jeg for at anbringe slige Ansørler vilde paadraget mig større Arbeide, Ansvar og Udgiwt og derved maaskee være bleven nødsaget til aldeles at opgive Trykningen af flere Genealogier. Nogle Dufte, at jeg havde givet Stamtaavlerne fortløbende Pagina, kom for silde til at jeg havde seet mig istand til at opfylde det, og desuden led det sig ikke realisere i en Samling, der har 3 forskjellige Formater og tildeels bestaaer af Tabeller. Derved vilde de enkelte Stamtaavler, jeg særskilt solgte, have

faaet et Udseende, ikke Enhver havde været tilfreds med. At lade Nogle trykke som steet er, og Resten med fortløbende Pagina, vilde jeg ikke anseet tilraadeligt. Den, der eier hele Samlingen og interesserer sig for fortløbende Paginer, vil jeg raade, at tilskrive dem og derefter selv anbringe et alphabetisk Register over det Hele. Udfillige biographiske Noter ere tilføiede i mit Haand-Exemplar. Meget Saadant havde jeg kunnet levere trykt, om det ei ligeledes havde fordyret mit Arbeide.

Bed at gennemgaae en betydelig Deel af Hovedstadens Kirkebøger, har jeg samlet Oplysninger om mange Tusinde Personers Daabs- og Vielses-Dage, samt Dødsaar; men naturligviis er dette mit Udbytte saa ringe, at det desuagtet leevner Genealogerne, der søge andre Slægtstabsforbindelser end dem, der interesserede mig, en viid Mark at høste, og den Tid vil neppe komme, da man ikke i Kirkebøgerne finder Stof, der fortjener at bearbejdes.

Disse mine Udskrivter, som og mine Manuskripter ville vel engang faae Plads paa det store kongelige Bibliothek.

d) I Anmærkningerne til hver Stamtavle især har jeg som oftest angivet Beneficier for Familien, men ikke stedse Alt, hvad denne har Udkomst eller Afgang til. Dersom jeg nøie kjendte alle i Familierne indgifte Personers Genealogi og alle her eksisterende Familie-Legater o. s. v., vilde jeg have kunnet give Bink om meget Mere; men undertiden har jeg ikke i det Dieblif, da Stamtavlen kom i Trykken, erindret eller vidst Udfilligt, der tildels er meddeelt i senere udgivne Tillæg eller og vil vorde optaget i

Saadanne. For endmere at kunne gavne i denne Henseende, har jeg ladet indrykke i de fleste danske Blade en Opfordring til Autoriteter eller Andre, der bestyre Legater, om at meddele mig Oplysninger om Beneficiær, der kunne søges af Trængende i og udenfor Familierne; men da allerede en rum Tid er forløben, uden at flere end en eneste saadan Underretning (om det Mandixske Legat) er kommen mig tilhænde, er det vel rimeligt, at heller ikke denne for Mange saa vigtige Sag, jeg ei har Formue til at anvende megen Brevverling paa, skal have den Fremgang, at jeg i et lille Skrivt maatte kunne skjænke Trængende Veiledning til at søge Understøttelse (cfr. Anmærkningen Side 32). Skade, om Autoriteternes Magelighed maatte bewirke, at min Plan gaaer tilgrunde, og beklageligt, at ikke alle Legatregnskaber indsendes til det kgl. danske Cancelli, for der at revideres, og mindst Saadanne, hvis Bestyrere ikke staae under nogensomhelst Control. At Dispositioner af saadan Natur ei oftere confirmeres, er der vel Grund til at antage.

e) Da Flere have havt at indvende imod den Form, jeg har givet den største Deel af mine Stamtavler og beklaget, at jeg ikke har leveret dem alle i Tabeller, vil jeg hertil kun svare: at Tabellerne koste mig altfor meget og at de, især naar Stamtavlen er meget stor, ingenlunde give en let Oversigt, hvorfor jeg valgte den mindre kostbare Form og et Format, formodentligen Flere efter mig ville benytte, da alt er bygget paa Deconomi i høieste Grad, dog uden at gjøre Stamtavlen uforstaaelig. Jeg beklager kun, at jeg ikke strax begyndte med det Format, jeg senere har brugt, og at gi vne Raad fulgtes for længe.

Om jeg engang maatte see mig istand til at levere 2den Udgave af flere i de større Formater (med Regler er det steet), vil Samlingen kunne havees i eet Format. Ogsaa denne lille Bog har jeg givet samme Format, som mine fleste Stamtaavler, saa at den kan indhæftes med dem og ikke behøver særskilt Hæftning, medmindre den ei ledsager Samlingen. Af oeconomiske Grunde har jeg ikke kunnet udstyre mine sidste Arbejder saa net, som det var mit Dnsste, og jeg har saaledes maattet spare f. Ex. Titelblad til de Fleste.

f) De norske Brene af Familierne havde jeg gjerne suppleret, hvis jeg deels vidste, hvor de vare at finde, deels havde torbet besvære dem med en Porto, for hvilken det ei stod i min Magt at forskaane dem, der maatte anseet det billigt, at jeg bar den hele Omkostning. Skade, at jeg hverken i Norge eller Everrig har fundet Nogen, der havde Lyst eller Tid til at supplere mine Arbejder.

Hadde mine Brødsforretninger og Formuesomstændigheder tilladt mig at anvende Mere paa mine Arbejder, vilde de upaatvivleligen havt færre Mangler. Dog — jeg tør frit paastaae, at jeg leverede dem saa godt, som muligt, og har anstrængt mig langt mere end mangen Anden i min Stilling — i et ringe Embede og uden kraftige Talsmænd — vilde gjort. Ogsaa jeg maa desværre beklage, at Genealogien ikke vurderes efter Fortjeneste og at dens Dyrkere, — hvad enten de ere formuende nok eller ikke istand til at udrede de store Udgifter, der ere en absolut Følge af Brevverlingen — ikke nyde den Opmuntring, Arbeidet fortjente. Om jeg i Fremtiden skal kunne levere noget Betydeligt vil ganske beroe paa den Tid, som levnes mig og endeligen om Arbeidet af det Offentlige eller ved Publicums Vi-

stand vil blive mig lettet i den Grad, at jeg idetmindste seer Porto og Trykning godtgjort. At det Offentlige bedst formaaede og burde tage sig alvorligt af en for saamange Menneſter vigtig Sag, især ved Dyprettelsen af et genealogiſt Comptoir med dertil svarende Archiv, derom kan vist ikke være nogen Tvivl; idetmindste burde et Forsøg gjøres og derpaa anvendes Saameget, at Sagens Fremme ei kunde paastaas at være forhindret ved en altfor stor Sparsommelighed, cfr. Pag. 12.

Særdeles kjært vilde det være mig, om disse Linier maatte medføre, at De, der ere istand til at meddele nogenlunde fuldstændige Dplysninger om deres eget eller Andres Slægtſkab, uden videre Dpfordring ville tilskille mig til Sie eller Afſkrivning hvad de i saa Henseende kunne levere. Hvad jeg formentligen attraaer er: fulde Navne, Fødsels- Vielses- og Dødsaar, saa og, om muligt, Fødsels- og Vielsesdage samt Angivelse af Stedet, hvor Daab og Vielse fandt Sted; dette Sidste til Anførsel i mit Haand-Exemplar, der saaledes ved forefaldende Leiligheder kan i Tiden give vedkommende Familier en ypperlig Veiledning til at tilvejebringe Slægtſkabsbeviser.

Med det Ønſte, at ikke, hvad jeg desværre ofte har erfaret, ret Mange ville første Lid til Dem, der antage, at Udgivelsen af Stamtavler hertilands er at ansee som et Levebrød, og i det Haab, at man ikke med Uſkaanſomhed vil betragte Frugterne af 7 Aars uafbrudt Anſtrængelse: mine Stamtavler — der ikke have ſjænket mig en eneste Hvid i Indtægt, men tvertimod berøvet mig en for mig ikke ubetydelig Sum — samt at nærværende lille Skrivt, der ifølge Sagens Natur ei kan tjene som en fuldstændig

Anviisning til at løse enhver Opgave, Genealogien frembyder, efter sin Bestemmelse maa kunne stifte nogen Nytte og blive læst idermindste i enhver Familie, hvis Stamtable jeg har leveret, sender jeg det ud, formenende, at ogsaa Adskilligt — især de givne Vink om vigtige Bøgers og Documenters Opbevaring for Fremtiden — vil findes værdigt til alvorlig Overveielse og Anvendelse.

Rettelser:

- Side 22, nederste Linie: Samlinger læs: Samlinger.
— 33, 6te Linie fraenden: „en“ udgaer.
— 34, 6te Linie fraoven: med Salg l.: ved Salg.
— 34, 9de Linie fraoven: undtaget l: undtager.
— 34, 9de Linie fraoven: med l.: ved.
— 34, 5te Linie fraenden: 73 l.: 74.
-

